

ÖNEMLİ BAZI HATIRLATMALAR ve DOLAŞIM SİSTEMİ RAHATSIZLIKLARI

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1.4. Dolaşım Sistemleri

11.1.4.3. Dolaşım sistemi rahatsızlıklarını açıklar.

Kalp krizi, damar tıkanıklığı, yüksek tansiyon, varis, kangren, anemi ve lösemi hastalıkları üzerinde durulur.

11.1.4.4. Dolaşım sisteminin sağlıklı yapısının korunması için yapılması gerekenlere ilişkin çıkarımlarda bulunur.

ÖNEMLİ BAZI HATIRLATMALAR

1. Gelişmiş canlılarda dolaşım sistemi madde taşınmasından başka;

-Vücut sıcaklığının düzenlenmesinde,

-Bağışıklığın sağlanmasında,

-Hormonal düzenlemede de görev alır.

2. Kalpteki triküspit (sağ kulakçık ile sağ karıncık arasındaki üçlü kapakçık) ve biküspit (sol kulakçık ile sol karıncık arasındaki ikili kapakçık) kapakçıklar karıncıklar yönünde açılır, kulakçıklar yönünde kapanır. Bu durum ile kanın daima kulakçıktan karıncığa tek yönde akması sağlanmış olur.

3. Üç tabakadan oluşan atardamarların orta tabakasında elastik liflerin bulunması bu damarlara özgüdür. Toplardamarlarda bulunmaz.

4. Vücudun alt bölgesindeki toplardamarlarda (hem kan hem de lenf toplardamarlarında) tek yöne açılan kapakçıklar bu damarlara özgüdür. Kanın geriye akmasını önler.

5. Kan ile doku sıvısı arasındaki madde alışverişi sadece kılcaldamarlarda gerçekleşir.

6. Vücuttaki en kirli kanı taşıyan damarımız;

-Akciğer atardamarı

7. Akciğer atardamarı kalpten çıktıktan sonra iki kola ayrılır. Biri sağ, diğeri sol akciğere gider. Her bir akciğerden iki akciğer toplardamarı olmak üzere toplam dört damar sol kulakçığa açılır.

8. Vücuttaki en temiz kanı taşıyan damarımız;

-Akciğer toplardamarı

9. NH_3 (amonyak) miktarının en fazla olduğu damarımız;

-Kapı toplardamarı

10. Kapı toplardamarına mide, pankreas, dalak, ince bağırsak ve kalın bağırsaktan toplardamarları ile karaciğere kirli kan gelir. Karaciğer üstü toplardamarı ile alt ana toplardamara geçer. Buna **portal dolaşım** denir.

11. Boşaltım atığı miktarının en fazla olduğu damarımız; **Böbrek atardamarı**

12. Boşaltım atığı miktarının en az olduğu damarımız; **Böbrek toplardamarı**

13. Hem atar hem de toplardamarlardan kan alan organımız; **Karaciğer**

14. Hem kirli hem de temiz kan alan organlarımız; **Karaciğer ve kalp**

15. Olgun alyuvarların çekirdeklerini ve organellerini kaybetmelerinin nedeni daha fazla hemoglobin dolayısı ile daha fazla O_2 taşıyabilmek içindir. Mitokondrilerini kaybettikleri için sadece glikoliz ile ATP üretirler. O_2 'li solunum ile değil. Aynı zamanda enerji elde etmek için glikoz kullanabilirler.

16. Lenf sisteminde atardamar, alyuvar ve kan pulcukları bulunmaz. O_2 taşınmaz.

17. Lenf sisteminde kalp gibi pompalayıcı bir sistem bulunmaması ve bazı lenf toplardamarlarının çapının oldukça büyük olması lenf sıvısının hareketini yavaşlatır.

Tekrarda fayda görüyorum!

-Kan plazmasının kılcaldamarlardan kontrollü olarak hücreler arasındaki boşluklara sızmasıyla doku sıvısı oluşur.

-Kan ile hücreler arasındaki madde alışverişi doku sıvısı aracılığı ile olur.

-Kılcaldamarlardaki madde alışverişinde;

-Kan basıncı (kanı damar dışına iten kuvvet)

-Osmotik basınç (doku sıvısını damar içine çeken kuvvet) olmak üzere iki temel kuvvetin etkisi vardır.

-Kan basıncı kılcalların atardamar ucundan, toplar damar ucuna doğru gidildikçe azalır.

-Protein osmotik basıncı ise kılcaldamar boyunca sabittir.

-Kılcalların atardamar ucunda $KB > OB$ olduğu için kandan doku sıvısına besin oksijen, su geçer.

Toplardamar ucunda ise $OB > KB$ olduğu için doku sıvısından CO_2 , atık maddeler bir miktar su tekrar kana döner. (Starling hipotezi) **Buna göre;**

SORU 1. Kan basıncı kılcal damar boyunca atardamar ucundaki gibi $KB > OB$ şeklinde olmuş olsaydı nasıl bir durum gözlenirdi?

CEVAP 1: Kılcallardan doku sıvısına sürekli madde çıkışı olurdu. Bu durumda doku sıvısı artacağından ödem oluşurdu. Artan doku sıvısına bağlı olarak lenf kılcallarına geçen doku sıvısında da artış olurdu.

SORU 2. Atardamar ucundaki kan basıncı toplardamar ucundaki gibi $OB > KB$ şeklinde olmuş olsaydı nasıl bir durum gözlenirdi?

CEVAP 2: Doku sıvısı ve dolayısı ile lenf sıvısı azalır. Doku hücrelerine yeterli besin geçmezdi.

SORU 3. Doku sıvısının osmotik basıncı artarsa nasıl bir durum gözlenir?

CEVAP 3: Doku sıvısının osmotik basıncının artması demek, emilimin artması demektir. Kılcaldamardan doku sıvısına geçen madde miktarı artar, buna bağlı olarak ödem oluşurdu. Doku sıvısının artması ile de lenf kılcallarına geçen sıvıda artış olurdu.

SORU 4. Lenf kılcalları tıkanır mı nasıl bir durum gözlenir?

CEVAP 4: Doku sıvısı artar, ödem oluşur. Lenf sisteminin görevlerinde aksamalar ortaya çıkardı. Örneğin A, D, E, K vitaminlerinin, yağ asitlerinin ve gliserolün miktarında azalmalar olurdu. Kan hacmi azalır. Kan basıncı düşerdi.

SORU 1. Bazı kişilerin toplardamarları, bazı kısımlarında genişlediği için, içindeki kapakçıklar kanın yerçekimi yönünde akmasını yeterince önleyemez. Böylece kan, damar içinde birikerek şişkinlikler oluşturur.

Damarlarda şişkinlik ve ağrı olarak kendini gösteren bu durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varis B) Felç
C) Hipertansiyon D) Kangren
E) Fil hastalığı

SORU 2. Damar tıkanıklığı;

I. Damar içindeki boşluğun artmasına neden olur.

II. Kalp krizi veya felce neden olabilir.

III. İyi kolesterol (HDL) damarlarda tıkanıklığı azaltabilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

SORU 3. Kalbi besleyen damar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akciğer atardamarı
B) Şah damarı
C) Koroner damar
D) Kapı toplardamarı
E) Akciğer toplardamarı

SORU 4. Kalbin kasılıp

gevşemesi sırasında kanın atardamar duvarına yaptığı basınca tansiyon adı verilir.

Tansiyonun, büyük tansiyon ya da küçük tansiyon olarak sınıflandırılmasında

- I. ölçüm yapılan bireyin cinsiyeti
II. ölçüm yapılan bireyin yaşı
III. karıncıkları kasılma durumu,
IV. karıncıkları gevşeme durumu,
kriterlerinden hangilerine göre yapılır?

- A) Yalnız III B) II ve III
C) III ve IV D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

SORU 5. AIDS hastalığına neden olan HIV virüsü,

- I. kan nakli,
II. ortak eşya kullanımı,
III. cinsel ilişki
gibi durumların hangileri ile bir bireyden diğerine bulaşabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

DOLAŞIM SİSTEMİ RAHATSIZLIKLARI

- Kalp krizi (enfarktüs):** Kalp kasının bir kısmı oksijensiz kalarak öldüğünde meydana gelir. Kalp krizi, kalbe kan taşıyan damarlardan birinin (çoğunlukla koroner arterin) tıkanması sonucu oluşur.
- Kalp krizi genellikle göğsünüzün orta kısmında şiddetli ve sıkıştırıcı bir ağrıya neden olur. Ağrı göğsünüzden boynunuza, çenenize, kulaklarınıza, kollarınıza ve bileklerinize yayılabilir.

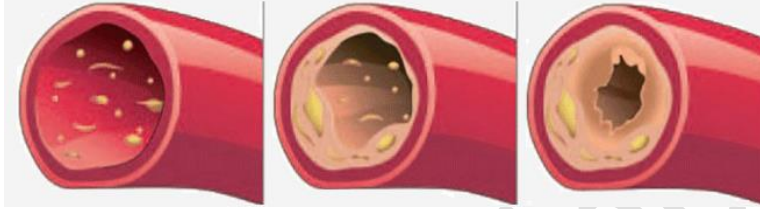
NOT:

Kendinizin veya tanıdığınız birinin kalp krizi geçirdiğinden şüpheleniyorsanız derhal 112'yi arayın. Beklemeyin.

- Kalp krizi riskini artıran faktörler arasında ilerleyen yaş (45 yaş üstü erkekler ve 55 yaş üstü kadınlar daha fazla risk altındadır), sigara içme, kilolu ya da obez olma ve yüksek tansiyon problemi sayılabilir.

KALP KRİZİNDEN KORUNMAK İÇİN NELER YAPILMALI?

- Sağlıklı beslenme, kalp ve damar sağlığının korunması için çok önemlidir. Hazır, konserve gıdalar ve trans yağ içeren fast-food yerine daha çok meyve, sebze tüketmelisiniz.
- Satın aldığınız süt ve süt ürünlerinin yağsız ya da az yağlı olmasına özen gösterin.
- Mümkün olduğunca hareket edin. Düzenli olarak yapacağınız egzersizler kalbinizi güçlendirir ve kan dolaşımını düzenler. Sigara içiyorsanız, bırakın. Ayrıca ikinci el sigara dumanı solunan ortamlardan uzak durun. Sigarayı bırakmak için profesyonel yardım alabilirsiniz. Yüksek tansiyon, şeker ve yüksek kolesterol gibi sorunlarınız bulunuyorsa bunları ihmal etmeyin ve doktorunuzun önerilerine kulak verin.
- Damar tıkanıklığı:** Damarların iç duvarlarında biriken plak kan dolaşımınızda bulunan çeşitli maddelerin bir araya gelmesiyle oluşur. Bu maddeler arasında kalsiyum, yağ, kolesterol, hücre artıkları ve fibrin yer almaktadır. Bu plak biriktiğinde buna cevap olarak damarların duvarlarındaki hücreler çoğalır ve damar tıkanıklığını daha da kötüleştirir bazı maddeler salgılar.

Sağlıklı Damar
(Kalp krizi riski düşük)

Kısmen tıkanmış
damar
(Kalp krizi riski
yüksek)

Tıkanmış damar
(Kalp krizi veya felce
neden olabilir)

-Damar tıkanıklığının belli başlı sebepleri:

- Kötü kolesterolün yüksek, iyi kolesterolün düşük olması.** Kötü kolesterolün (LDL – düşük yoğunluklu lipoprotein) yüksek, iyi kolesterolün ise düşük olması damar tıkanıklığının en önemli sebeplerinden biridir. İyi kolesterol herkesin kan dolaşımında bulunur. Ancak bu düzeyin yüksek olması gerekir. İyi kolesterolün (HDL) damarlarda biriken plağı temizlediği ve karaciğere aktardığı bilinmektedir.
- Yüksek tansiyon.** Yüksek tansiyon damar tıkanıklığının olduğu yerde baskıyı artırır. Ayrıca yüksek tansiyon damar tıkanıklığı için hızlandırıcı etki yapmaktadır.
- Sigara ve tütün ürünleri.** Sigara içen kişilerde kalp, bacak ve aort damarlarında tıkanma daha fazla görülmektedir.
- Diyabet ya da kan şekerinin yükselmesi.** Damar tıkanıklığının nedenleri arasında yer almaktadır. Diyabet hastası olmayan bireylerde de kan şekerinin yükselmesi (metabolik sendrom gibi) damar tıkanıklığı riskini artırır.
- Diğer faktörler.** Damar tıkanıklığı nedenleri arasında sayılabilecek diğer faktörler arasında ailedeki diğer bireylerde damar tıkanıklığı bulunması, stres, hareketsiz yaşam biçimi ve obezite yer almaktadır.
- Damar tıkanıklığından korunma yolları;**
 - Doymuş yağ oranı ve kolesterolü düşük besinlerle beslenmek.
 - Şeker ve basit karbonhidratları daha az tüketip meyve ve sebzeleri daha sık tüketmek.
 - Sağlıklı bir kiloda olmak ve bu kiloyu korumak.
 - Tütün ve sigara ürünleri kullanmamak, kullanılıyorsa bırakmak.
 - Düzenli egzersiz yapmak.
 - Stres yönetimi.
 - Tansiyonu ve kolesterolü düşük tutmak.
 - Kan şekerini düşük tutmak.

- Yüksek tansiyon:** Kan kalp tarafından pompalandığında oluşan atardamar duvarındaki en yüksek basınç (büyük tansiyon, istirahat halinde oluşan en düşük basınç ise küçük tansiyon meydana getirir.
- Kan basıncı için normal değerler büyük tansiyonun 120 mm Hg'nin (civa basıncı), küçük tansiyonun ise 80 mm Hg'nin altında olmasıdır. Farklı iki günde en az iki kez yapılan ölçümlerde 19 yaşını geçmiş bir bireyde büyük tansiyonun 140 mm Hg ve üzerinde ya da küçük tansiyonun 90 mm Hg ve üzerinde olmasına **hipertansiyon (yüksek tansiyon)** adı verilir.

SORU 6. Sinoatriyal düğümde impuls üretimi ile başlayan bir kalp döngüsünde;

- I. Karıncıkların kasılması
 - II. AV düğümünün uyarılması
 - III. Kanın atardamarlara geçmesi
 - IV. His demetlerinde impuls iletimi
 - V. Kulakçıkların kasılması
- olarak gerçekleşme sırası nasıl olmalıdır.
- A) V-II-IV-I-III
 - B) II-IV-V-I-III
 - C) V-IV-II-I-III
 - D) II-V-IV-III-I
 - E) IV-II-V-III-I

SORU 7. Aneminin bir sebebi de aşağıdakilerden hangisi değildir?

- A) Çeşitli sebeplerden kanama ile kanın azalması.
- B) Yetersiz alyuvar üretimi
- C) Demir yetersizliği
- D) Eritropoetin hormonu yetersizliği
- E) İnsülin hormonu yetersizliği

SORU 8. Kandaki akyuvar sayısının kontrolsüz artması sonucu oluşan hastalık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anemi
- B) Lösemi
- C) Kangren
- D) Diyabet
- E) Enfarktüs

SORU 9.

Yukarıdaki görselde yer alan hastalığın oluşma sebebinin aşağıdakilerden hangisi en iyi açıklar?

- A) Bacağı besleyen atardamarların tıkanması
- B) Bacaktaki kanı kalbe taşıyan alt ana toplardamarların genişlemesi
- C) Lenf damarlarının işlevini tam olarak yapmaması
- D) Kanda aşırı enfeksiyon oluşması
- E) Çok fazla ayakta durmak.

Doğru Bilinen Yanlışlar - Yüksek Tansiyon

1. Ailemde yüksek tansiyon var. Bu yüzden ne yaparsam yapayım bende de olacak.

- Ebeveynlerinizde ya da akrabalarınızda yüksek tansiyon olması yüksek tansiyon riskinizi artırabilir. Ancak, yaşam tarzı değişiklikleriyle yüksek tansiyon önlenabilmektedir.
- Kalp dostu beslenme tarzını benimseyin, tuz tüketimini azaltın.

- Düzenli fiziksel aktivite yapın.
- Kilonuzu kontrol altında tutun.
- Sigarayı bırakın.
- İlaçlarınızı size önerildiği şekilde ve düzenli kullanın.
- Alkol alıyorsanız bırakın.

2. Sofrada yemeğime tuz eklemeyerek tuz tüketimimi kontrol altında tutuyorum ve tansiyonum etkilenmiyor.

- Fazla tuz tüketimi tansiyonu yükseltir. Günlük tuz tüketiminin 5 gr'ı yani 1 silme tatlı kaşını geçmemesi önerilmektedir. Ama tuz tüketiminin kontrolü sadece sofraya tuzu kullanmamak veya yemeklere tuz eklememek değildir. Çünkü tükettiğimiz tuzun çoğunu kullanılan domates salçasından, soslardan, hazır yemeklerden ve ekmekten alırız. Bu tarz hazır yemekler ve besinler kullanılırken beslenme etiketlerindeki açıklamalar okunmalı, tuz miktarını belirten ve "Na" sembolüyle gösterilen değere dikkat edilmelidir.

3. Yemeklerimde ve sofrada deniz tuzu kullanıyorum çünkü bunların sodyum oranları daha düşük.

- Deniz tuzu sofraya tuzuna benzer şekilde %40 oranında sodyum içerir. Bu nedenle sodyum kısıtlaması açısından sofraya tuzu ile deniz tuzu arasında bir fark yoktur.

4. Kendimi iyi hissediyorum, yüksek tansiyonla ilgili herhangi bir belirti ya da şikayetim yok. Bu yüzden endişe duymuyorum.

- Yüksek tansiyon yıllarca belirti vermeden, tamamen sessiz ve sinsi bir şekilde ilerleyebilir. Ancak bu zarar vermediği anlamına gelmez. Yüksek tansiyon inme, kalp krizi ve böbrek yetersizliğinin en önemli nedenlerinden biridir.

5. Yüksek tansiyon tanısı kondu ama řu an tansiyonum daha düşük. İlaç tedavisini bırakabilirim.

- Yüksek tansiyon kronik bir hastalık olduğu için ömür boyu tedavi ve doktor gözetimi gerektirir. Bu nedenle doktorunuza danışmadan tedavinizde değişiklik yapmamalısınız.

Yüksek Tansiyon Kalp Damar Sağlığını Nasıl Etkiler?

- Yüksek tansiyon kalbin iş yükünü artırır ve atardamarlara zarar verir. Zaman içerisinde özellikle kalp, böbrek, göz ve beyne kan götüren atardamarlarda hasar oluşur.

Kalp, böbrek, göz ve beyin damarları bu yüksek basınca uzun yıllar boyunca sessizce direnebilir. Bu nedenle kan basıncındaki yükselme yıllarca belirti vermeden, tamamen sessiz ve sinsi bir şekilde ilerleyebilir. Ancak bu zarar vermediği anlamına gelmez. Yüksek tansiyon felç, kalp krizi ve böbrek yetersizliğinin en önemli nedenlerinden biridir.

-Anemi (Kansızlık): Kan miktarının veya kandaki alyuvar sayısının normalden az olması durumudur.

Başlıca nedenleri;

-Kan kaybı: Çeşitli sebeplerden kanama ile kanın azalması.

-Yetersiz alyuvar üretimi: Demir, folik asit, eritropoetin hormonu, B₁₂ vitamini yetersizliği nedeniyle yeterli hemoglobin dolayısı ile alyuvar üretilemez.

-Alyuvar yıkımının fazla oranda olması.

-Orak hücre anemisi gibi kalıtsal faktörler,

-Lösemi (Kan Kanseri): Kandaki alyuvar sayısının kontrolsüz artması sonucu oluşan bir kanser türüdür. Lösemik hücrelerin çoğalması kontrol altına alınmazsa vücut sıvısındaki besin maddelerini, amino asitleri, vitaminleri hızla tüketir. Protein kaybı ve kişinin enerjisinin azalması sonucu kişide hayati tehlike oluşturur.

-Lösemi nedenleri henüz tam olarak aydınlatılmamıştır. Genetik yatkınlıklar, radyasyon, benzen ve türevleri (bali vs.), böcek ilaçları gibi kimyasal maddeler, bazı kalıtsal hastalıklar ve bazı viral hastalıkların hep birlikte lösemiye neden oldukları çalışmalarla gösterilmiştir.

-Varis: Toplardamarların esnekliğini yitirerek genişlemesidir. Toplardamarlardaki genişlemeden dolayı kapaklar yeterince kapanamaz ve dolaşım yavaşlar. Çok fazla ayakta duran insanların bacaklarında sıkça görülür. Özel çoraplarla ya da ameliyatla tedavisi yapılabilir.

-Lenfoma (Lenf Kanseri): Lenfatik yapılarıdaki normal hücrelerin yerinde anormal şekil, ya da hızlı bölünme özellikleri olan hücrelerin ortaya çıkması ile gelişmektedir. Lenf düğümlerinin şişmesiyle kendini belli eder.

-Lenfomanın belirtileri arasında en sık görülen boyunda, koltuk altında veya kasık bölgesinde rastlanan ağrısız şişliklerdir. Ayrıca ateş, kilo kaybı, halsizlik, yorgunluk hissi, gece terlemesi, iştahsızlık da diğer belirtiler arasındadır.

SORU 10. Kalp kasının bir kısmı oksijensiz kalarak öldüğünde veya kalbe kan taşıyan damarlardan birinin (çoğunlukla koroner arterin) tıkanması sonucu oluşan rahatsızlık aşağdakilerden hangisidir?

- A) Ateroskleroz
- B) Karotis Arter
- C) Kangren
- D) Hemofili
- E) Enfarktüs

CEVAPLAR ve ÇÖZÜMLERİ

1. Varis, toplardamarların esnekliğini yitirerek genişlemesidir. Toplardamarlardaki genişlemeden dolayı kapaklar yeterince kapanamaz ve dolaşım yavaşlar.

Cevap: A

2. Damar tıkanıklığı; damar içindeki boşluğun azalmasına neden olur.

Cevap: E

3. Kalbi besleyen damar aorttan ayrılıp kalbin miyokard tabakasına bir ağ gibi yayılan koroner damarlar besler.

Cevap: C

4. Karıncıkların kasılma durumundaki basınç büyük tansiyonu, yine karıncıkların gevşemesi durumundaki basınç küçük tansiyonu belirler.

Cevap: C

5. AİDS cinsel ilişki, kan nakli ve plasental yolla anneden çocuğuna geçen hastalıktır.

Cevap: D

6. Gerçekleşme sırası;

V. Kulakçıkların kasılması
II. AV düğümlerinin uyarılması
IV. His demetlerinde impuls iletimi

I. Karıncıkların kasılması

III. Kanın atardamarlara geçmesi

Cevap: A

7. İnsülin hormonu kan şekerini düzenler.

Cevap: E

8. Lösemi (Kan Kanseri);

Kandaki alyuvar sayısının kontrolsüz artması sonucu oluşan bir kanser türüdür.

Cevap: B

9. Fil hastalığı: İpliksi solucan larvalarının neden olduğu bir hastalıktır. Fil hastalığına en

-Fil hastalığı: İplikli solucan larvalarının neden olduğu bir hastalıktır. Fil hastalığının en önemli özelliği, lenf damarlarını tıkayarak iltihaplanmaya yol açmasıdır. Bunun sonucunda özellikle ayak ve bacaklarda aşırı şişme görülür.

Kangren: Vücuttaki tüm dokuların yaşamlarını sürdürebilmek için kana ihtiyacı vardır. Kan, dokulara oksijen, su, glikoz gibi ihtiyaçlarını ulaştırır. Bunun sürekli olarak sağlanması için de atar ve toplar damarların ömür boyu düzgün bir sistemle çalışması gerekir. Bazı olumsuz durumlarda bu sistem bozulur ve vücutta kan ile yeterince beslenemeyen bir bölge meydana gelir. Beslenemeyen bölge diğer dokulardan farklı bir görünüm alır ve yaşamsal faaliyetlerini kaybetmeye başlar. Bu duruma **kangren** adı verilir. Kangren tüm organlarda görülebilir. Genellikle kol, bacak ve parmaklarda ortaya çıkan kangren, nadiren iç organlarda da görülür.

Kangren Belirtileri Nelerdir?

-Kangrenli organ ilk aşamada soluk bir görünüm alır. Bu dönemde kangren oluşumu fark edilirse doktor müdahalesiyle geri dönüş sağlanabilir.

-Daha sonra doku morarmaya başlar. Bu süreç uzundur ve hastalar en çok bu süreçte kangren meydana geldiği için hastaneye başvurulur.

-Son safhada ise doku siyahlaşır. Sorunlu bölgede tamamen his kaybolur. Bu aşamadan sonra artık dokunun geri dönüşü imkansızdır. Müdahale edilmezse hastanın hayati tehlikesi başlar.

Kangren Oluşma Nedenleri Nelerdir?

- Damar tıkanıklığı oluşması

- Kontrolsüz diyabet bulunması

-Kazalar nedeniyle bir organı besleyen damarın kesilmesi

-Bir kaza sonucu kol, bacak gibi organların bir yere sıkışması veya çok ağır bir yükün altında uzun süre ezilmesi

-Sigara kullanımı

-Özellikle kış aylarında aşırı soğuklar nedeniyle his kaybı ile başlayan daha sonra dokuların ölmesiyle sonuçlanan kangren vakaları oldukça sık görülmektedir. Halk arasında soğuk ısırması diye de anılır.

Kangren Tedavisi

Kangren tedavisi sorunun hangi safhada olduğuna göre değişir. Rengin soluklaşmaya başladığı dönemde fark edilen kangrende antibiyotik tedavisi ve kangreni oluşturan sebebin ortadan kaldırılması yeterlidir. Eğer renk koyu mora veya siyaha dönüşüyse dokunun sağlığına geri kavuşma ihtimali yoktur. Bu nedenle kangren olan bölge kesilerek vücuttan uzaklaştırılır. Bu sayede kangrenin yayılması önlenir. Daha sonrasında ise hastaya bir süre antibiyotik tedavisi uygulanır.

önemli özelliği, lenf damarlarını tıkayarak iltihaplanmaya yol açmasıdır. Bunun sonucunda özellikle ayak ve bacaklarda aşırı şişme görülür.

Cevap: C

10. Ateroskleroz: Damar sertliği

-Karotis Arter: Karotis damarları boynun iki yanında bulunur. Karotis arterler beyne oksijen taşı, tıkanıklığının gerçekleşmesi halinde felç durumu meydana gelebilir.

-Kangren: Genellikle kol, bacak ve parmak damarlarının bozulması ile oluşur.

-Hemofili: Kanın pıhtılaşmama hastalığı.

-Enfarktüs: kalbe kan taşıyan damarlardan birinin tıkanması sonucu oluşan rahatsızlık.

Cevap: E